

Referat fra bispemøde i København

Den 4. – 7. januar 2021

(afholdt digitalt)

Til stede:

Biskop Peter Skov-Jakobsen, Københavns Stift, mødeleder
Biskop Peter Fischer-Møller, Roskilde Stift
Biskop Lise-Lotte Rebel, Helsingør Stift
Biskop Marianne Gaarden, Lolland-Falsters Stift
Biskop Tine Lindhardt, Fyens Stift
Biskop Henning Toft Bro, Aalborg Stift
Biskop Henrik Wigh-Poulsen, Aarhus Stift
Biskop Henrik Stubkjær, Viborg Stift
Biskop Elof Westergaard, Ribe Stift
Biskop Marianne Christiansen, Haderslev Stift
Biskop Paneeraq Siegstad Munk, Grønlands Stift

Afbud fra Biskop Jógvan Friðriksson, Færøernes Stift.

Referent: stiftskontorchef Helle Ostenfeld

Dagsorden:

1. Supplering af emneliste
2. Drøftelse af brug af kirkerummet
3. Drøftelse af udvalg om migrantmenigheder
4. Afrapportering fra Præstefordelingsudvalget
5. Afrapportering fra klimaudvalget
6. Drøftelse af omprioriteringspuljen
7. Afrapportering på liturgiprojektet
8. Beslutning om mulig fælles udmelding om brug af Bibelen 2020
9. Afrapportering fra møde med Peter Bendix om bl.a. friskolers betydning for dansk kultur og drøftelse
10. Drøftelse af krav om oversættelse af prædikener
11. Orientering om lønpolitik for præster
12. Corona, drøftelse af FUV rapporten
13. Beslutning om det videre arbejde vedrørende den digitale arbejdsplads
14. Beslutning om det videre arbejde vedrørende folkekirkens kommunikation
15. Rapport fra udvalgene
16. Siden sidst
17. Kalender:
    Bispevielse i Grønland udskudt til sommeren 2021

Bispevielse i Helsingør den 31. januar 2021
Bispevielse i Turku, Finland den 7. februar. Henrik Wigh-Poulsen deltager.
Bispemøde den 27.-30. april 2021 i Roskilde
Bispemøde den 26.-29. oktober 2021 på Fyn
Bispemøde den 3.-6. januar 2022 i København
Bispemøde den 26.-29. april 2022 i Ribe
Bispemøde den 25.-28. oktober 2022 i Aalborg
Bispemøde den 2.-5. januar 2023 i København
Bispemøde den 17.-20. april 2023 i Aarhus
Bispemøde den 23.-26. oktober 2023 i Viborg
Bispemøde den 2.-5. januar 2024 i København
Bispemøde den 29.-30. april – 1.-2. maj 2024 i Helsingør
Bispemøde den 21.-24. oktober 2024 i Lolland-Falster.

18. Eventuelt

Ad 1. Supplering af emneliste

1a).

Ad 2. Drøftelse af brug af kirkerummet

Spørgsmålet om brug af kirkerummet i forbindelse med ikke kirkelige handlinger som fx borgerlig begravelse, blev kort drøftet, og det ønskes at emnet tages op på det kommende debatmøde om ritualer i Roskilde den 28. april 2021.

Ad 3. Drøftelse af udvalg om migrantmenigheder

Vi drøftede den pludselige meddelelse fra Kirkeministeriet fra begyndelsen af december 2020, om at det nu er besluttet, at det lovforberedende udvalg om folkekirken og migrantmenigheder, som vi modtog i begyndelsen af december ikke skal fortsætte sit arbejde.

I henvendelse til ministeren af 15. december 2020 er der udtrykt forbløffelse over beslutningen om at indstille arbejdet.

Dette var begrundet i, at vi efter nogle års arbejde med problemstillingen, i kommissoriet af 8. februar 2018 finder, at der er tre vigtige områder, der kræver vores opmærksomhed:

1. Mulighed for at ansætte en lokal-præst, der skal kunne betjene en migrantmenighed på et andet sprog end dansk.
2. Mulighed for en associering mellem en kristen migrantmenighed og en sognemenighed i folkekirken.

3. Mulighed for at enkeltpersoner kan få dobbelt medlemskab, dvs. medlemskab af folkekirken og medlemskab af en migrantmenighed.

Denne uløste situation betyder, at der heller ikke fremover vil kunne ansættes en lokal-præst, som vi havde håbet på at få mulighed for.

Endvidere betyder opløsningen af udvalget, at der ikke kommer nogen afklaring på, om der er mulighed for et dobbelt medlemskab, når det handler om kirker, som folkekirken allerede har teologiske og pastorale aftaler med.

Sagen er vigtig for hverdagen i folkekirken og væsentlig for folkekirkens mulighed for at reflektere udviklingen i det danske samfund, og derfor forventer vi, at ministeren vil gøre det muligt for folkekirken at prioritere arbejdet i nær fremtid.

Ad 4. Afrapportering fra præstefordelingsudvalget

Elof Westergaard redegjorde for arbejdet i præstefordelingsudvalget, og skitserede hvornår man forventer at kunne forelægge en indstilling for bispemødet. Det er vigtigt at få en afklaring og bred drøftelse af de parametre, der skal ligge til grund for indstillingen og der udestår derfor fortsat en del arbejde med at få beskrevet emnet fra mange sider, og afvejet de forskellige hensyn.

Ad 5. Afrapportering fra klimaudvalget

Peter Fischer-Møller orienterede om, at både Landsforeningen af Menighedsråd og provsteforeningen gerne indtræder i en fælles arbejdsgruppe for klima, energi og bæredygtighed, ud fra det forslag vi har fremlagt. Der udestår en drøftelse om det præcise indhold af et kommissorium og besættelse af pladserne i arbejdsgruppen.

Vi finder, at det styrker arbejdsgruppen, at Landsforeningen af Menighedsråd og provsteforeningen deltager i arbejdet.

Der er forventninger om, at såvel kommissorium som udvalgets sammensætning kan blive konfirmeret på bispemødet i april.

Peter Fischer-Møller orienterede ligeledes om, at han og Henrik Stubkjær, der begge er biskoppernes repræsentanter i arbejdsgruppen, har været inviteret til et virtuelt møde med Kirkeministeriet kort før jul. Ministeriet tilkendegav forståelse for, at hovedformålet med arbejdet med det fælles kirkelige engagement omkring den grønne omstilling er at understøtte det gode arbejde, der allerede er i gang i menighedsrådene og skabe fælles inspiration. Ministeriet påpeger det vigtige i, at resultaterne af de grønne initiativer også kan dokumenteres.

Vi advarer samtidig mod at overveje meget vidtgående krav om driftsform og eventuel ekspropriation af menighedsrådenes jorder, sådan som det foreslåede kommissorium for det

lovforberedende udvalg synes at åbne mulighed for. Dette risikerer at virke demotiverende og direkte kontraproduktivt i forhold til det engagement, der allerede udfolder sig ude i menighedsrådene.

Ad 6. Drøftelse af omprioriteringspuljen

Vi drøftede kort omprioriteringspuljen og var enige om at tage emnet op på førstkommende bispemøde.

Ad 7. Afrapportering på liturgiprojektet

Tine Lindhardt og Elof Westergaard orienterede om den planlagte proces for det videre forløb på liturgiprojektet, herunder den digitale konference der finder sted den 16. januar 2021.

Frem til den 26. marts 2021 kan man fortsat sende eventuelle overvejelser vedrørende gudstjeneste, dåb og nadver til postkassen folkekirkensliturgi@km.dk. Alt materialet vil herefter blive læst, ligesom biskopperne vil danne sig overblik over artikler, tidsskrifter, bøger, debatindlæg m.m. om liturgiarbejdet gennem processen. Det vil samlet set indgå i biskoppernes drøftelse af beslutningsforslag om, hvad der videre skal ske.

Som eksempler på mulige scenarier blev nævnt: etablering af et permanent liturgisk arbejdsforum med et kommissorium; udarbejdelse af nye vejledninger; igangsættelse af en revision af gudstjenesteordningen og/eller ritualerne; igangsættelse af forsøgsordninger.

Beslutningsforslag vil blive drøftet på bispemødet oktober 2021 samt på en indbudt konference i november med henblik på endelig vedtagelse ved bispemødet i januar 2022.

Ad 8. Beslutning om mulig fælles udmelding om brug af Bibelen 2020

Marianne Gaarden og Peter Skov-Jakobsen præsenterede et forslag om en fælles udmelding om brug af Bibelen 2020.

En opsamling af erfaringer med brugen af Bibelen 2020 i gudstjenesten med henblik på en eventuel ny autoriseret oversættelse vil være en stor hjælp for Bibelselskabet.

Vi enedes om en fælles udmelding om brugen af Bibelen 2020, og vi vil gerne indsamle skriftlige evalueringer om brugen af Bibelen 2020 i gudstjenesten.

Ad 9. Afrapportering fra møde med Peter Bendix om bl.a. friskolers betydning for dansk kultur og drøftelse

Marianne Christiansen, Peter Fischer-Møller og Peter Skov-Jakobsen havde mødtes med Peter Bendix, Dansk Friskoleforening. Marianne Christiansen orienterede fra mødet, hvor man blandt andet drøftede, at forståelsen for religion som en del af den almene dannelse og af menneskeliv og samfundsliv ikke synes at afspejle sig i den politiske debat. Der er brug for en aktiv debat om den åndelige dimensions betydning for det danske samfund. Vi ser frem til samarbejdet om styrkelse af åndsfrihed, frisind og demokrati.

Ad 10. Drøftelse af lovforslag om prædikener på andre sprog end dansk, krav om oversættelse

Vi drøftede lovforslaget og sender et brev til de relevante ministre, idet opmærksomheden henledes på det bekymrende i, at religionsfriheden sættes under pres og fremmedsprogede menigheder mistænkeliggøres imod dansk frihedstradition ved det planlagte krav om oversættelse til dansk af alle prædikener der afholdes på et andet modersmål end dansk. Et krav om oversættelse af prædikener på rigsfællesskabets sprog, grønlandsk og færøsk, og på Danmarks tyske mindretals sprog vil desuden være uhørt.

Vi ser med stor bekymring på udsigten til, at såvel vores fælles kirkeliv som det religiøse liv generelt skal rammes af den planlagte lovgivning. Hvis det pålægges de ikke-dansktalende menigheder og præster, at alle prædikener skal oversættes og gøres tilgængelige på dansk, pålægger man dem en stor byrde både økonomisk og praktisk. Ved at gøre et krav om sproglig tilgængelighed gældende alene på det religiøse – og ikke på for eksempel det politiske, kulturelle eller uddannelsesmæssige – område, udsondres religion som et område, hvor der skal gælde særlige restriktioner.

Ad 11. Orientering om lønpolitik for præster

Peter Fischer-Møller orienterede om hovedtrækkene i den af Kirkeministeriet og Præsteforeningen udarbejdede lønpolitik for præster. Lønpolitikken er underskrevet den 21. december 2020.

Ad 12. Corona, drøftelse af FUV-rapporten

Drøftelsen tages op senere, når Corona-epidemien er klinget af.

Ad 13. Beslutning om det videre arbejde vedrørende den digitale arbejdsplads

Beslutning om dette udsættes til en senere lejlighed.

Ad 14. Beslutning om det videre arbejde vedrørende folkekirkens kommunikation

Efter fremlæggelse af rapport om analyse af folkekirkens kommunikation udarbejdet af GEELMUYDEN KIESE besluttede vi at processen skal gå videre, og at arbejdet om den digitale arbejdsplads og Folkekirken.dk skal inddrages. Vi er optaget af, at stifternes kommunikation understøtter en folkekirke med mange niveauer og facetter, og at kommunikationen på bedst mulig måde understøtter det lokale arbejde. Vi ønsker at drøfte rapportens yderligere forslag ved et fysisk møde med vores kommunikationsmedarbejdere, når det kan lade sig gøre.

Ad. 15. Rapport fra udvalgene

Tine Lindhardt orienterede fra udvalget fra Kirkeret, samt fra fællesudvalget for kristendom, hvor det foreslås, at det årlige fællesmøde i det tidlige forår 2021 udskydes.

Marianne Gaarden orienterede fra udvalget for differentieret vedligehold af kirker, at arbejdets iværksættelse er udskudt med et kvartal og løber således et kvartal ind i 2023.

Peter Fischer-Møller orienterede om, at Folkekirkens Arbejdsmiljørådgivning arbejder videre med spørgsmålet om, hvordan man kan modarbejde diskrimination og seksuel chikane på folkekirkelige arbejdspladser i forlængelse af det materiale, der allerede er produceret af Folkekirkelige Arbejdsmiljørådgivning.

Peter Fischer-Møller orienterede fra SUK, Samarbejdsforum Unge og Kirke, der er i gang med grundlæggende overvejelser om forummets organisering og fremtidige arbejdsopgaver.

Henning Toft Bro orienterede fra samarbejde med Metodistkirken, hvor samtalen fortsættes. Der har været et afholdt arrangement i Esbjerg, og der er planlagt et nyt møde til efteråret i Aarhus.

Elof Westergaard orienterede fra FUV, hvor Corona-smitten giver udfordringer bl.a. i forhold til Pastorseminariet.

Ad 16. Siden sidst

Marianne Christiansen orienterede om, at der er konstateret en hjemmelsudfordring i forbindelse med ansættelse af valgmenighedspræster i DSUK.

Lise-Lotte Rebel udtrykte håb om, at hun får mulighed for at afslutte sin embedstid på anden måde end digitalt, når der bliver kontrol over Corona-smitten.

17. Kalender

Bispevielsen i Helsingør den 31. januar 2021 udsættes.

18. Eventuelt

Der var intet til eventuelt.